

MEDI AMBIENT

Els nous conceptes (i la terminologia associada) com 'cicle de vida' o 'tecnologia neta' procuren incitar el conjunt de la societat a prevenir situacions de risc relatives a la protecció del medi ambient i, en aquest sentit, les noves normes mediambientals incideixen específicament sobre les activitats empresarials com punts crítics a tenir molt en compte en aquest àmbit.

Per aquest motiu, a Grup Copisa hem adaptat durant el 2016 el nostre sistema de gestió intern conforme a la nova norma ISO 14001:2015 la qual ja inclou la nova terminologia a l'ús. D'ara endavant, atenent aquesta nova norma, donarem compliment oportú als requisits mediambientals relacionats amb tots els processos: des de l'inici fins al lliurament final del producte al client.

Així doncs, pel que fa al nostre compromís per a aquest any, que consisteix a mesurar la nostra petjada de carboni mitjançant el càlcul de l'equivalència en les emissions de CO₂ alliberades a l'atmosfera com a conseqüència de les nostres activitats diàries o a causa de la comercialització d'algun producte, hem iniciat un procediment a través del qual podrem definir la transcendència de la petjada de carboni en tres Scopes (o àmbits, o magnituds): l'Scope 1, que mesura les fonts pròpies de la companyia i inclou tant els vehicles propis com les fonts de combustió fixes; l'Scope 2, que mesura les fonts indirectes originades per la compra d'energia com l'electricitat i el vapor; i l'Scope 3, que s'ocupa de mesurar les fonts indirectes derivades de l'activitat de la companyia, per exemple, el transport de primeres

matèries. Referent a això, les mesures sobre l'Scope 1 ja obtingudes (al voltant de les 1.400 tCO₂eq l'any, segons els càlculs realitzats pel nostre personal) es troben a l'espera de precisar encara l'obtenció de dades per tal de perfeccionar les mesures.

A més, cal senyalar que la terminologia LEED i BREEAM ja es troba integrada en la nostra organització des de fa anys, de manera que el 2016 vam emprendre amb èxit la certificació LEED del projecte "Rehabilitació Interior Pavelló Sant Salvador de l'Hospital Sant Pau de Barcelona", a nivell nacional i en l'execució el projecte "implementació del nou centre de serveis al contribuent i centre de control i fiscalització a la zona centre 1 de Lima metropolitana i Callao" a Lima (Perú) com a internacional.

La gestió de residus

La reducció de residus i, al mateix temps, l'impuls del reciclatge i la reutilització de terra en obres són una altra prioritat en matèria mediambiental, que posa de manifest l'alt nivell de conscienciació del nostre equip humà. En conseqüència, aquestes tasques participen d'una planificació i metodologia de treball rigoroses amb la finalitat d'assolir una major eficiència any rere any.

L'evolució de les nostres actuacions respecte a les tasques en matèria de gestió de residus durant el 2016 es sintetitza en els indicadors següents (dades condicionades al tipus d'obra):

Residus obres per tipus: % sobre el total	2014	2015	2016
Runa neta	66,86 %	65,69 %	70,43 %
Runa bruta (*)	19,26 %	24,39 %	25,30 %
Fusta	2,27 %	2,92 %	0,66 %
Banal	4,01 %	0,63 %	0,22 %
Ferralla	0,01 %	0,02 %	0,00 %
Paper i cartró	0,17 %	0,05 %	0,03 %
Plàstic	1,93 %	0,52 %	0,11 %
Altres	5,10 %	5,62 %	3,14 %
Residus perillosos (**)	0,03 %	0,16 %	0,16 %

(*) (**) Runa i residus perillosos corresponen a la retirada de fibrociment en falsos sostres i baixants en la nostra activitat de rehabilitació d'edificis.

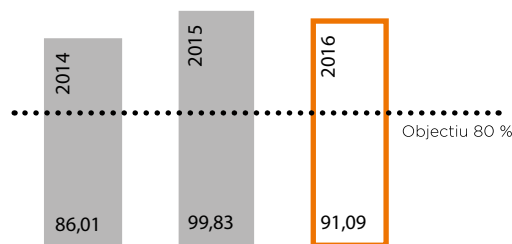
	2014	2015	2016
Residus perillosos obres (t)	5,46	22,71	39,56
Residus no perillosos obres (t) (*)	15.151,66	14.225,72	33.109,16
Residus total obres (t)	15.157,12	14.248,43	33.148,72

(*) L'augment de residus no perillosos l'any 2016 és resultat del volum d'enderrocaments en la nostra activitat d'edificació.

	2014	2015	2016
Residus oficines			
Paper-cartró reciclat (kg)	9.052,00	5.151,00	4.233,00
Núm. arbres salvats per reciclatge oficina	153,88	87,57	71,96
Plàstic (kg)	199,00	107,00	75,00
Material informàtic (kg)	0,00	90,00	24,00
Tònners (kg)	135,00	113,00	105,00
Piles (kg)	12,00	24,80	22,00
Fluorescents (kg)	22,00	48,00	50,00

D'altra banda, els nostres esforços pel que fa a la reutilització de terra en obra s'encaminen a minimitzar el volum dels materials sobrants de l'excavació que han de ser desplaçats fora de l'obra, tot reduint d'aquesta manera la pol·lució i evitant el sobrecost econòmic i energètic del transport. En aquest sentit, cal destacar que en els últims anys ens seguim mantenint molt per sobre de l'objectiu traçat.

TERRA REUTILITZADA (%)

Terra reutilitzada en obra (m³)	2014	2015	2016
Volum generat	634.026	1.188.382	227.520
Volum a abocador	88.724	2.007	21.204
Volum reutilitzat	545.302	1.186.375	207.257

Optimització de recursos

Des de fa ja alguns anys, la minoració dels impactes mediambientals i els costos que generen les nostres activitats orienten la nostra política d'RSC mediambiental. Amb el propòsit d'implementar l'eficiència energètica –definit el 2009 com a objectiu estratègic del Grup–, avui dia el control i la reducció dels nostres consums són, conseqüentment, una prioritat. D'acord amb aquesta finalitat, la minoració sistemàtica dels consums ens permet detectar i analitzar els més significatius. De manera anàloga, un altre tret del nostre compromís mediambiental ens porta a afavorir el reciclatge computacional per mitjà dels nostres equips informàtics basats en Tecnologies Verdes (Green IT), i el nostre parc automobilístic disposa d'una flota de vehicles que ja incorpora varies unitats elèctriques.

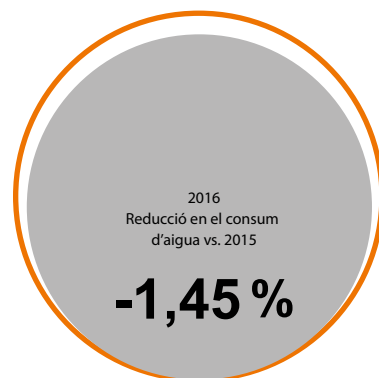
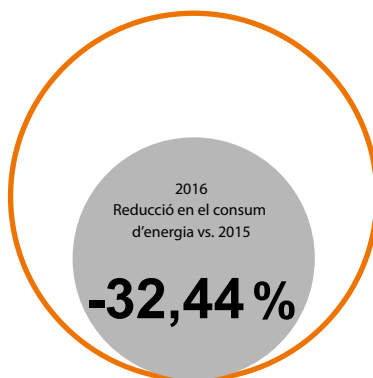
A més de totes aquestes mesures, també encaminem els nostres esforços a reduir la contaminació acústica, els impactes de la qual calibrem mitjançant

mesures sonores als centres de treball, però també a les obres i instal·lacions, i fins i tot en aquelles que origina la maquinària (tant pròpia com dels nostres subcontractistes). Així, per exemple, pretenem minimitzar aquest tipus d'impactes i anem fins i tot més enllà dels requisits normatius exigibles, tal com acrediten igualment els nostres certificats CE i ITV. Com a resultat, el 2016 la nostra mitjana d'emissions sonores va registrar un valor de 60,4 dB(A): un còmput inferior al permès segons la normativa.

Grup Copisa ha superat el 2016 la preceptiva auditoria als nostres centres de Barcelona i Tarragona conforme al RD 56/2016, de 12 de febrer, pel qual es transfereix parcialment la Directiva 2012/27/UE del Parlament Europeu i el Consell, de 25 d'octubre del 2012, relativa a l'eficiència energètica, acreditació de proveïdors de serveis i auditors energètics, promoció de l'eficiència del subministrament d'energia.

Indicadors ambientals de vehicles	2014	2015	2016
Vehicles comprats a empreses amb sens. ambiental	0	5	0
Núm. vehicles amb baixa emissió (<110 g/km)	242	260	256
Vehicles amb baixa emissió respecte al total	66 %	69 %	69 %
Vehicles totals	364	377	371

Consums	2014	2015	2016
Consum paper (kg)	8.014,00	7.196,00	5.925,00
Aigua (m³)	1.973,00	1.738,20	1.713,00
Energia elèctrica (kW)	1.115.129,00	862.381,10	582.585,30
Total combustibles (l)	512.310,00	540.348,00	552.521,20

La biodiversitat

En els últims anys, la intervenció humana sobre el medi natural ha provocat una enorme pèrdua en la biodiversitat del planeta que compromet seriosament la supervivència i la conservació d'altres éssers vius, espècies i organismes indispensables pel sosteniment dels nostres ecosistemes.

En ser molt conscients d'això, a Grup Copisa establim com un dels objectius més importants de la nostra política la identificació i anàlisi dels impactes ambientals que es deriven de les nostres activitats per, d'aquesta manera, reduir la contaminació i assegurar en la mesura del possible la protecció del medi ambient.

Com a exemple, resumim a continuació les actuacions definides en el nostre projecte d'execució que es portaran a terme en la construcció del Parque Municipal Norte de Panamá a cura de la biodiversitat.

En primer lloc, la realització d'un estudi ambiental que va identificar totes les espècies de flora i fauna de l'àrea del projecte exposades als possibles impactes produïts per la nostra activitat.

En segon lloc, l'aplicació de mesures de compensació ecològica referides a les activitats de restauració (tals com el control de l'erosió laminar, la implementació d'obres de captació d'aigües de pluja complementades amb reforestació, a més d'altres accions de manteniment relatives al control de brossa, plagues i malalties, riscs i protecció de la fauna) amb l'objectiu de propiciar el desenvolupament de zones boscoses i reforestades i, d'aquesta manera, compensar la vegetació malmesa pels canvis d'ús del sòl.

Finalment, una reforestació amb espècies forestals i fruïteres de l'àrea permetrà augmentar la cobertura boscosa de la conca i complir així amb els compromisos adquirits amb l'Estat, ja que la reforestació i la restauració en tenir un caràcter ecològic i no comercial ajudaran al desenvolupament de l'ecosistema de l'àrea.

LLISTA VERMELLA

MAMÍFERS

Opòssum llanós de Derby (*Caluromys derbianus*)

Esquirol bigarrat (*Sciurus variegatoides*)

AUS

Grimpatroncs del cacau (*Xiphorhynchus susurrans*)

Colibrí amazília Tzacatl (*Amazilia tzacatl*)

Tord marró (*Turdus grayi*)

Ocell mel·lífer (*Cyanerpes cyaneus*)

FLORA

Ballester (*Heliconia*)

Xicranda (*Jacaranda mimosifolia*)

Areca (*Dypsis lutescens*)